gemeente roerdalen

Raadsvoorstel

Zaaknummer	Z22-027920
Onderwerp:	Zonnestation Montfort
Datum:	18 februari 2025
Indiener agendapunt:	College van Burgemeester en wethouders Roerdalen
Portefeuillehouder:	R.H.G. Slangen
Gevraagd besluit:	De raad besluit: 1. kennis te nemen van de geactualiseerde businesscase inclusief de daarbij behorende financiële bijlage, zoals bijgevoegd als bijlagen 2, 3 en 5 bij dit voorstel; 2. geheimhouding op te leggen op grond van artikel 87 van de Gemeentewet, in samenhang met artikel 5.1, tweede lid, onder b en c van de Wet open overheid, over de financiële bijlagen 2, 3 en 5 en het in deze vergadering behandelde, voor zover het de financiële bijlage van de businesscase betreft; 3. de realisatie van Zonnestation Montfort daarmee samenhangende activiteiten tot de publieke taak van de gemeente Roerdalen te rekenen. 4. een lening van maximaal € 5.600.000 aan te trekken door de gemeente en deze door te lenen aan Zonnestation Montfort BV tegen een marktconforme rente 5. een agiostorting te doen aan de BV van maximaal € 1.400.000, en hierover in afwijking van artikel 11 lid 4 van de financiële verordening niet af te schrijven 6. in te stemmen met het opheffen van de bestemmingsreserve - Omgevingsfonds - Grootschalige energie opwek; 7. in te stemmen het instellen van een voorziening – Omgevingsfonds – Grootschalige energie opwek; 8. in te stemmen met begrotingswijziging 2025-06.
Bijlage(n):	Bijlage 1 raadsbesluit Lening Zonnestation Montfort Bijlage 2 Businesscase BV Bijlage 3 Businesscase Gemeente Bijlage 4 Businessplan uit raadsvoorstel 14-12-2022 Bijlage 5 Financiële Onderbouwing Zonnestation Montfort BV Bijlage 6 Begrotingswijziging 2025-06

gemeente roerdalen

Toelichting bij het raadsvoorstel

1. Onderwerp

Zonnestation Montfort

2. Inleiding

Om als gemeente bij te dragen aan de klimaatdoelstellingen en om te investeren om te renderen willen wij het zonneveld realiseren waarin het eigenaarschap 100% lokaal geregeld is.

Met dit raadsvoorstel zetten we als gemeente een belangrijke stap in het realiseren van onze duurzame ambities. Met dit zonneveld gaan we 7GWh van de 75GWh opgave realiseren gedefinieerd in de koers duurzaamheid 2050. We streven naar een toekomstbestendige gemeente waarin energietransitie, duurzame financiën en lokale betrokkenheid centraal staan. Het zonneveldproject draagt niet alleen bij aan onze klimaatdoelstellingen, maar biedt ook kansen voor economische versterking en maatschappelijke meerwaarde door middel van volledig lokaal eigendom en zeggenschap.

Op 3 februari 2022 heeft uw raad besloten dat de gemeente een participatief zonneveld uit zou gaan werken. Op 14 december 2022 heeft uw raad vervolgens besloten een zonneveld te ontwikkelen aan de hand van de business case die toen voorlag. Op 14 december 2023 is voor de benodigde vergunning een verklaring van geen bedenkingen afgegeven. Daarna is verder gewerkt aan de voorbereiding waarin wij besloten hebben tot de oprichting van de BV en het verder afronden van de voorbereiding.

Nu ligt het finale voorstel voor waarin wij zelf de volledige verantwoordelijkheid nemen voor de realisatie van het zonneveld. Dit stelt ons in staat om optimaal sturing te geven aan het ontwerp, de financiering en de exploitatie, met als doel maximale opbrengsten en zeggenschap voor de gemeenschap. Wij willen uw raad derhalve voorstellen in te stemmen met het verstrekken van een lening aan de Zonnestation Montfort BV alsmede het doen van een agiostorting. Deze besluiten zijn essentieel om de financiële randvoorwaarden voor dit project te borgen en om de uitvoering van het zonneveld mogelijk te maken.

3. Beslispunten

De raad besluit:

1. kennis te nemen van de geactualiseerde businesscase inclusief de daarbij behorende financiële bijlage, zoals bijgevoegd als bijlagen 2, 3 en 5 bij dit voorstel;

2. geheimhouding op te leggen op grond van artikel 87 van de Gemeentewet, in samenhang met artikel 5.1, tweede lid, onder b en c van de Wet open overheid, over de financiële bijlagen 2, 3 en 5 en het in deze vergadering behandelde, voor zover het de financiële bijlage van de businesscase betreft;
3. de realisatie van Zonnestation Montfort daarmee samenhangende activiteiten tot de publieke taak van de gemeente Roerdalen te rekenen.
4. een lening van maximaal € 5.600.000 aan te trekken door de gemeente en deze door te lenen aan Zonnestation Montfort BV tegen een marktconforme rente.
5. een agiostorting te doen aan de BV van maximaal € 1.400.000, en hierover in afwijking van artikel 11 lid 4 van de financiële verordening niet af te schrijven
6. in te stemmen met het opheffen van de bestemmingsreserve - Omgevingsfonds - Grootschalige energie opwek;
7. in te stemmen het instellen van een voorziening – Omgevingsfonds – Grootschalige energie opwek;
8. in te stemmen met begrotingswijziging 2025-06.

4. Argumenten

1.1. We nemen verantwoordelijkheid in de verduurzamingsopgave
Het zonneveld levert jaarlijks 7 GWh duurzame energie. Hiermee dragen we als gemeente zelf bij aan de uitvoering van onze koers duurzaamheid 2050 en de klimaatopgave. We hebben ons als doel gesteld om 75 GWh via zonnepanelen op te wekken binnen de gemeentegrenzen. Door realisatie van dit veld vervullen we bijna 10% van deze opgave.

1.2. De business case wijst uit dat het project binnen de financiële kaders gerealiseerd kan worden
De huidige prognoses wijzen erop dat we de beoogde doelstelling, het behalen van een jaarlijks rendement van € 75.000, vanuit het kader investeren om te renderen gaan halen.
Hierbij moet wel opgemerkt worden dat deze inkomsten niet constant zullen zijn ieder jaar. In de periode waarin de lening wordt afgelost (15 jaar) zal de BV naar verwachting minder winst of soms mogelijk zelfs een verlies draaien. Gedurende deze periode zal de gemeente wel inkomsten verkrijgen door OZB, pacht en een renteopslag op het vreemd vermogen. Nadat de BV de leningen heeft afgelost zullen de winstuitkeringen van de BV naar verwachting toenemen.
De businesscase die nu voorligt is een aanscherping van de business case die in de raadswerkgroep van 16 december 2024 is behandeld.
Hierin is de financieringsrente licht gedaald. Daarnaast zijn prijzen voor materiaal verder gedaald. De SDE++ subsidie was al bekend, in de businesscase zijn we ook uitgegaan van dit tarief. Verder zijn de investeringsbedragen van randzaken, zoals beveiliging, verzekeringen, infrastructuur e.d. nog geactualiseerd en aangescherpt.

2.1. Transparantie is het uitgangspunt, geheimhouding is de uitzondering
De bijlagen waarin de businesscases van de BV en gemeente staan bevatten veel financiële detailinformatie over het project. Dit is bedrijfsgevoelige informatie van de BV die aan de gemeente wordt verstrekt en die niet in handen van derden moet komen (artikel 5.1, eerste lid, onder c van de Wet open overheid). Daarnaast kan het openbaar worden van deze informatie de financiële en economische belangen van de gemeente schaden (artikel 5.1, tweede lid, onder b van de Wet open overheid).

Door geheimhouding op deze bijlagen te leggen voorkomt u dat. De periode van de geheimhouding duurt tot 10 april 2027 (kanttekening 1.1.) of eerder zodra Zonnestation Montfort voor het eerst stroom levert.

3.1. *Het verstrekken van een lening aan het Zonnestation Montfort door de gemeente is alleen toegestaan als dit door de gemeenteraad tot de publieke taak wordt gerekend*
In de Wet financiering decentrale overheden (FIDO) is bepaald dat de gemeente alleen leningen mag verstrekken als dit gebeurt in de uitoefening van de publieke taak. Alleen uw Raad kan besluiten of iets behoort tot de publieke taak. Gelet op de klimaatdoelstellingen die de gemeente zich heeft gesteld, wordt uw Raad verzocht om te besluiten dat de realisatie van het zonneveld Zonnestation Montfort, behoort tot de publieke taak van de gemeente.

4.1./ 5.1 Hierdoor worden de rentelasten verlaagd en blijft de BV in een goede liquide positie.

Lening van maximaal € 5.600.000
In het vooronderzoek zijn verschillende financieringsvormen onderzocht. Hieruit is de meest geschikte vorm gekozen hetgeen behelst dat de gemeente het vreemd vermogen zal aantrekken tot een maximum van € 5.600.000 en dit met een renteopslag (marktconform) gaat doorlenen aan Zonnestation Montfort BV.

Volgens artikel 17 lid 3 van de financiële verordening, waarbij een afwijking wordt gemaakt voor een rechtspersoon waar de gemeente 100% eigenaar van is, hoeft niet eerst gekeken te worden of financiering via de markt mogelijk is. Aangezien de gemeente bij een lening rechtstreeks aan de BV hiervoor voor 100% garant moet staan is het logischer om de lening als gemeente zelf af te sluiten en deze dan aan de BV door te lenen tegen marktconforme rente. Het risico voor de gemeente is in beide gevallen gelijk. De gemeente kan de lening tegen een lager rentepercentage afsluiten. Hierdoor ontstaat een rentevoordeel voor de gemeente waardoor de doelstelling van investeren om te renderen behaalt wordt.

Agio storting van maximaal € 1.400.000
Op 14 december 2022 heeft uw raad besloten om de BV een lening van maximaal € 1.400.000 te verstrekken als startkapitaal. Dit creëerde het uitgangspunt dat extra kapitaal in de vorm van vreemd vermogen aangetrokken kon worden. Dit blijkt echter niet een gebruikelijke methode van financiering van het eigen vermogen.
Het blijkt uit de business case dat de lasten van deze lening samen met de lening van het vreemd vermogen (aflossing + rente) zo groot zijn dat hiermee de liquide positie van de BV onder druk komt te staan. Vanuit risico oogpunt is het daarom niet verstandig het eigen vermogen te financieren middels een lening.

Vandaar dat het voorstel is om een agio storting te doen. Volgens artikel 11 lid 4 van de financiële verordening zou over agio in een periode van 5 jaar afgeschreven moeten worden. Bij deze afschrijvingstermijn wordt ervan uitgegaan dat agio beschikbaar wordt gesteld aan een onderneming die in basis een oneindige levensduur heeft en waar het agio niet terugvloeit naar de gemeente. Gelet op het feit dat de looptijd van Zonnestation Montfort BV eindigend is en

omdat op basis van de businesscase de agio wordt terugverdiend stellen we voor om hierover nu niet af te schrijven. Na een looptijd van 15 jaar is de lening voor vreemd vermogen afgelost. Vanaf jaar 16 wordt dan bekeken hoe de BV de agio terugbetaald en wordt deze verminderd op het nu beschikbaar te stellen agio. Als blijkt dat het terugbetalen van het agio ook al eerder mogelijk is wordt dit bij onze jaarrekening met u gecommuniceerd. De BV kan op de wijze flexibeler omgaan met haar liquide middelen.

4.2.2 Door bij het project Zonnestation Montfort marktconforme tarieven te rekenen, is er geen sprake van staatssteun

Om te voldoen aan de wet Markt en Overheid (Wet M&O) dienen we marktconform te handelen. Door marktconforme tarieven voor diensten te rekenen alsook bij de lening een commerciële rente te hanteren, is er geen sprake van staatssteun.

5.1./6.1. De gevormde reserve moet een voorziening zijn.
Op 14 december 2023 heeft uw raad besloten tot het instellen van een bestemmingsreserve "omgevingsfonds- grootschalige energie opwek". Dit had volgens het besluit begroting en verantwoording (BBV) echter een voorziening moeten zijn. Bij een reserve is de raad vrij om de bestemming te wijzigen, bij een voorziening niet. Tussen de gemeente en een initiatiefnemer van een zonnepark wordt een privaatrechtelijke overeenkomst afgesloten. In deze overeenkomst worden afspraken vastgelegd over de instelling van een 'Omgevingsfonds - Grootschalige energie opwek' en de vrijwillige storting in dit fonds. Het Omgevingsfonds moet worden ingezet voor ruimtelijke ontwikkelingen die benoemd moeten worden in de structuurvisie. De bestemming kan daarom niet gewijzigd worden.

5. Kanttekeningen

1.1. Er is een risico dat dit project uiteindelijk geen doorgang kan vinden.
Bij de uitvoering van dit project lopen we ondernemersrisico. Dit risico nemen we bewust. Als we het project in de huidige marktsituatie beschouwen is het zonnepark rendabel. Maar we zien ook dat ontwikkelingen snel gaan.

Indien uw raad besluit tot de realisatie van dit park, is er nog een kans dat uiteindelijk het project geen doorgang kan vinden doordat er externe factoren wijzigen (bijvoorbeeld rentestand of prijzen), waardoor het project niet binnen de financiële kaders blijft. Wij trachten de tijd tussen de voorliggende besluiten en de opdrachtverstrekking tot realisatie en vastlegging van prijzen zo kort mogelijk te houden, zodat er zoveel mogelijk zekerheid is. Door externe specialisten is de business case van de BV als conservatief beoordeeld. Dat betekent dat de business case genoeg ruimte biedt om tegenvallers bij investeringen en lopende kosten te kunnen opvangen. Vandaar dat we het risico inschatten als laag. In het onverhoopte geval is er ook nog de mogelijkheid de realisatie (in eerste aanleg maximaal 2 jaar) te vertragen om betere financiële condities af te wachten..

Op dit moment zijn er al kosten gemaakt dan wel aangegane verplichtingen aangegaan door de gemeente dan wel BV. Indien het project niet doorgaat raakt dit onze exploitatie negatief. Incidenteel voor € 892.934. Dit betreft de aangegane verplichtingen en reeds gemaakte projectkosten (€ 197.947), de aangegane verplichting met betrekking tot de kabel (€ 561.107) en de door de gemeente voorgeschoten legeskosten (€ 133.880). Het niet doorgaan van het project raakt de exploitatie van de gemeente ook structureel. De reeds ingeboekte inkomsten van € 75.000 per jaar moeten we dan terugdraaien. Daarnaast blijven er voor de duur van het project nog ongeveer € 5.000 per jaar aan lasten lopen.
Tot slot zijn tot op heden 1193 ambtelijke uren gemaakt die we niet in rekening kunnen brengen aan de BV.

3.1/4.1. De gemeente loopt risico's

De gemeente loopt zoals al eerder gesteld bewust verschillende risico's gedurende de voorbereidingsfase en de exploitatiefase van de BV.

De opbrengsten vallen tegen
De genoemde risico's in bijlage 5 die de exploitatie van de kunnen BV raken, kunnen resulteren in minder opbrengst. Hierdoor kunnen de winstuitkeringen aan de gemeente lager uitvallen, dan nu in de businesscase geprognosticeerd.
De businesscase van de BV die nu voorligt is opgesteld met informatie van begin februari 2025. In voorbereiding van deze business case zijn offertes opgevraagd voor de meeste investeringen die gedaan moeten worden om tot de realisatie te komen. Het grootste risico zijn de prijzen van de zonnepanelen en de onderconstructie. Deze blijven fluctueren op dagelijkse basis.
De business case van de BV biedt echter meer dan genoeg marge om bij stijgende materiaalprijzen toch nog te kunnen voldoen aan het kader investeren om te renderen.

Het Zonnestation Montfort BV gaat failliet

Het maximale risico dat de gemeente loopt bij een faillissement gedurende de exploitatieperiode van de BV is € 7.000.000 plus nog enkele lopende kosten die de resterende looptijd van het project betaald moeten worden. Deze € 7.000.000 bestaan uit de verschafte lening € 5.600.000 en de agiostorting van € 1.400.000. Met de business case die nu voorligt schatten wij het risico echter zeer laag in.
De voornaamste risico's die de BV loopt, benoemd in bijlage 5, zijn liquiditeitsrisico's. Deze zijn echter goed te mitigeren. De business case van de BV die nu voorligt biedt genoeg ruimte om structurele tegenvallers goed op te vangen.

6. Financiën

In het oorspronkelijk raadsvoorstel van 14 december 2022 is u gevraagd een lening van maximaal € 1.400.000 te vertrekken. Bij het inbrengen van eigen vermogen is het echter gebruikelijk dat dit eigen vermogen tijdens de gehele looptijd blijft staan. Indien de lening niet wordt omgezet in een agiostorting zal er over dit bedrag tussentijds aflossing en rente betaald moeten worden. Om in

de opstartfase de liquiditeitspositie niet direct onder druk te zetten stellen wij voor geen lening te verstrekken aan de BV maar deze om te zetten naar een agiostorting. Bij de ontmanteling van het zonnepark zal de BV het agio terugstorten naar de gemeente.

Het overige vermogen ad. maximaal € 5.600.000 zal worden gefinancierd middels een projectfinanciering die de gemeente aangaat. Dit bedrag wordt tegen een marktconforme rente doorgeleend aan de BV.

Opbrengsten

Het zonneveld levert de gemeente geld op. De huidige business case die voorlicht resulteert in onderstaande inkomstenbronnen gedurende de looptijd van het project:

1. Pachtinkomsten uit de erfpacht voor de duur van 30jaar (ca € 2,13 miljoen) .
2. Rente opbrengst van de lening aan de BV van maximaal € 5.600.000 (ca € 0,58 miljoen). Aangezien de gemeente tegen een lagere rente kan lenen en we dit dan marktconform doorlenen aan de BV ontstaat er een rente voordeel van 1,3% over de verstrekte lening
3. OZB inkomsten (ca. € 0,60 miljoen)
4. Winst (dividend) uit de BV die ontstaat door de verkoop van elektriciteit (ca € 3,9 miljoen).

Alleen al uit de pacht-, rente- en OZB-opbrengst kan de taakstelling van Roerdalen in Balans (€ 75.000 per jaar uit de investering in een zonneveld) worden gerealiseerd.

Aangegane verplichtingen en reeds gemaakte projectkosten

Na de instemming van uw raad op 14 december 2022 met de ontwikkeling van het Zonnestation Montfort, zijn er in de navolgende periode de nodige stappen gezet om tot ontwikkeling van het Zonnestation Montfort te komen. Deze ontwikkeling gaat gepaard met het maken van kosten en het aangaan van verplichtingen.
Op dit moment zijn de onderstaande kosten gemaakt en verplichtingen aangegaan.

	Realisatie	Aangegane verplichtingen	optioneel	totaal
Projectkosten	€ 134.647	€ 63.300	€ 2.000	€ 199.947
Ambtelijke inzet	€ 176.564			€ 176.564
Leges	€ 133.880			€ 133.880
Aanleg kabel		€ 561.107		€ 561.107
Totaal	**€ 445.091**	**€ 624.407**	**€ 2.000**	**€ 1.071.498**

	uren gerealiseerd	uren nog te maken	Totaal
ambtelijke inzet	1193	182	1375

Indien het zonnestation wordt gerealiseerd dan kunnen de projectkosten en leges in rekening gebracht worden bij de BV. De kosten van de ambtelijke inzet (€ 176.564) zijn door de gemeente voorgefinancierd en zullen bij facturatie bij de gemeente leiden tot een incidentele baat omdat deze kosten reeds zijn verwerkt in de jaarrekening over 2023 en 2024 van de gemeente. De overige gerealiseerde kosten en aangegane verplichtingen (€ 894.934) worden door de BV betaald in het jaar dat deze worden gerealiseerd of zijn geactiveerd op de balans en zullen dus niet leiden tot een resultaat.
Gaat de realisatie van het zonnestation niet door dan zal de gemeente deze aangegane verplichtingen en reeds gemaakte kosten moeten betalen. Dit zal leiden tot een incidentele last van € 892.934. Dit betreft de projectenkosten € 199.947, De aangegane verplichting met betrekking tot de kabel (€ 561.107) en de betaalde leges (133.880). De ontvangen legesopbrengsten voor de vergunningaanvraag en de kosten voor ambtelijke inzet zijn reeds verwerkt in de jaarrekening 2023 en 2024 van de gemeente.

De ambtelijke uren die gedurende de looptijd van dit project zijn gemaakt mogen worden doorberekend aan de BV. Dit zal op het moment van factureren leiden tot een incidentele baat voor de uren die vanaf de start van het project tot en met 2024 zijn gemaakt. Deze uren zijn immers meegenomen in de jaarrekening van de desbetreffende jaren. In het lopende jaar zal de baat wegvallen tegen de gemaakte kosten.

7. Eerdere besluitvorming

Op 3 februari 2022 is besloten door uw raad tot de uitwerking van een participatief zonneveld. Op 14 december 2022 heeft u vervolgens besloten een zonneveld te ontwikkelen met de business case die toen voorlag. Op 14 december 2023 is voor de vergunning van het zonneveld een verklaring van geen bedenkingen afgegeven. Daarna is verder gewerkt aan de voorbereiding waarin het college op 4 juni 2024 besloten heeft tot de oprichting van de BV en het verder afronden van de voorbereiding.

8. Communicatie

1. Terugkijken

We hebben met de omwonende intensief overleg gehad over zijn wensen aangaande de inkleding van het zonneveld. Daarnaast hebben we alle belanghebbende natuurorganisaties aangeschreven om hun visie te geven over het voorgenomen plan. Hieruit is de wens ontstaan een wildpassage te plaatsen in de nabijheid van het zonnepark om zo de noord-zuid verbinding te versterken.
Wij hebben in de lokale media actief en passief de inwoners van Roerdalen en de aangrenzende dorpen geïnformeerd over de voorgenomen plannen en ze de mogelijkheid geboden hier op te reageren. Tot ons genoegen waren alle reacties positief en is het zonder verdere bemiddeling, zienswijzen of aanvullende participatie tot vergunning gekomen.

2. Vooruitkijken

Na positieve besluitvoering breekt de aanbesteding- en bouwfase aan.
Wij zullen uw raad periodiek informeren omtrent de voortgang van dit project.

Daarnaast zullen wij in samenwerking met vakgroep Communicatie op gepaste wijze communiceren over het project, met speciale aandacht voor betrokkenen en omwonenden.

9. Planning en uitvoering

24-02-2025 & 18-03-2025 – Raadsinformatiebijeenkomsten
10-04-2025 - Raadsbesluit tot storten agio + aantrekken vreemd vermogen
Q2/Q3 2025 - Engineering en gunning bouw zonneveld en alle aanverwanten
Q3/Q4 2025 - Start bouw zonneveld
Q1/Q2 2026 - Oplevering zonneveld en start exploitatiefase.

10. Privacy

Niet van toepassing.

11. (Wettelijk en/of beleidsmatig) kader

De uitvoering van het zonneveld past in bij de doelstellingen van het Coalitieprogramma, het beleidskader zon en wind, de doelstellingen in koers duurzaamheid 2050, de Regionale Energie Strategie Noord en Midden Limburg, de provinciale klimaatambities en het Klimaatakkoord.

12. Bijlagen

Bijlage 1 raadsbesluit Lening Zonnestation Montfort

Bijlage 2 Businesscase BV

Bijlage 3 Businesscase Gemeente

Bijlage 4 Businessplan uit raadsvoorstel 14-12-2022

Bijlage 5 Financiële Onderbouwing Zonnestation Montfort BV

Bijlage 6 Begrotingswijziging 2025-06

Sint Odiliënberg, 18 februari 2025

Burgemeester en wethouders van Roerdalen,

De secretaris,	De burgemeester,
L.H.C. Bijl	mr. M.D. de Boer-Beerta